

СОФІЯ РУСОВА: СВІТЛО ЇЇ ІДЕЙ

21 – 22 травня 2009 року в Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка відбулася чергова Всеукраїнська науково-практична конференція “Проблеми дошкільного виховання у педагогічній спадщині Софії Русової”, в якій взяли участь науковці, педагоги, керівники й працівники дитячих дошкільних навчальних закладів, освітяни з Києва, Харкова, Чернігова, Івано-Франківська, Кам’янець-Подільського, Умані та інших міст України.

Свою зацікавленість до конференції виявила і надіслала статтю, одна з перших дослідниць проблем дошкільної освіти і дошкільного виховання у творчій спадщині Софії Русової, – Олена Василівна Проскура, кандидат психологічних наук, доцент, нині жителька м. Берліна, Німеччина.

С. Русова всесвітньо відомої діячки на ниві української просвіти. Вона справедливо вважається класиком вітчизняного дошкільного виховання. Її праці “Теорія і практика дошкільного виховання”, “Дошкільне виховання”. “Нові методи дошкільного виховання”, “Дитячий сад на національному ґрунті”, “Роль жінки у дошкільному вихованні” та інші і нині слугують основою для теоретичних розробок і практики сучасного дошкільного національного виховання в Україні. Заслужують на увагу погляди С. Русової на проблеми розумового, морального, естетичного, трудового, сімейного виховання, підготовки фахівців дитячого садка, вчителя нової української школи.

Як відомо, С. Русова уродженка Чернігівщини (с. Олешня, Ріпкинський район), тому саме нам, педагогам, її землякам найпершим обов’язком є глибоке вивчення, критичне осмислення і творче використання величезної її педагогічної спадщини, яка в умовах розбудови Української держави і національної освіти набуває особливої гостроти й актуальності.

Варто відзначити, що Чернігівський державний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка університет має певні надбання у вивченні і пропаганді спадщини Софії Русової. На всіх факультетах університету в курсі “Історія педагогіки” вивчається окрема тема, присвячена аналізу життя, діяльності, світогляду, творчої спадщини С. Русової та її внеску у теорію і практику національної освіти, зокрема дошкільного виховання. Випускники факультетів початкового навчання, історичного та психолого-педагогічного пишуть дипломні і магістерські роботи, а на інших факультетах – курсові роботи, присвячені дослідженню творчості С.Русової.

З 2008/09 навчального року в університеті відкрито нову спеціальність “Дошкільна освіта” зі спеціалізацією “Англійська мова”. Випускники будуть одержувати кваліфікацію вихователя дитячого дошкільного навчально-виховного закладу і вчителя англійської мови в дошкільних навчальних закладах.

Для студентів факультету початкового навчання встановлено стипендію імені Софії Русової.

Серед перших, хто активно долучився до вивчення творчої спадщини Софії Русової став професор нашого університету І.В.Зайченко, монографія якого під назвою “Педагогічна концепція С.Ф. Русової” вийшла у світ у 1996 році за редакцією першого президента АПН України М.Д.Ярмаченка. Друге і третє видання її, доповнені і перероблені, вийшли відповідно у 2000 і 2006 роках.

Університет має постійні тісні зв’язки з педагогічними колективами дошкільних навчально-виховних дитячих закладів № 53 і № 70 м. Чернігова, № 28 м. Прилук, ЗНЗ І-ІІІ ст. №3, №15 м. Чернігова, Щорського ЗНЗ І-ІІІ ст. №1, Березнянського та Шаповалівського ЗНЗ І-ІІІ ст., Ріпкинської гімназії, в яких ідеї національної освіти й національного виховання С. Русової знайшли своє творче й яскраве відображення, а також з педколективом Олешнянського загальноосвітнього навчального закладу І-ІІІ ступеня імені Софії Русової, досвід роботи якого нині широко відомий не лише на

Чернігівщині, а й далеко за її межами. Помітний внесок у реалізацію ідей і спадщини С. Русової у практику сучасної української національної школи вносить учителька цієї школи Зоя Володимирівна Шило.

3 жовтня 2009 року в Олешні за участі представників нашого університету, науковців і освітян громадськості з Києва, Чернігова, та багатьох інших міст і сіл України, родичів С. Русової, представників діаспори відбулося урочисте відкриття пам'ятного знаку Софії Русової на місці поховання її батьків та Майдану Софії Русової.

В сучасному дошкільному вихованні в Україні накопичилося чимало важливих і невідкладних проблем. Успішне їх вирішення залежатиме від того, наскільки глибоко ми зрозуміємо їх сутність і основні причини, а також знайдемо адекватні й ефективні шляхи їх вирішення. А в цьому нам, безперечно знадобиться й позитивний вітчизняний досвід минулого, педагогічні ідеї й думки про дошкільне виховання наших ушлюблених педагогів, серед яких особливо яскраво виділяється світло ідей Софії Русової.

Ректор Чернігівського державного
педагогічного університету
імені Т.Г. Шевченка,
доктор педагогічних наук,
професор

М.О. Носко